

Inköpstips GPS för MC

Funderar du på att köpa en GPS till din MC?

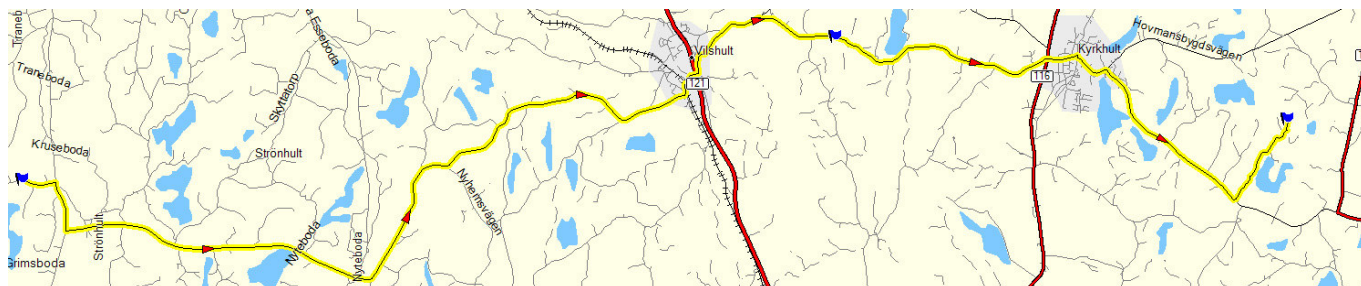
Det finns många olika sätt att använda en GPS-navigator och det finns många olika navigatortyper och fabrikat. Naturligtvis finns det då också många olika åsikter om hur man bäst använder en GPS-navigator. Dessutom utvecklas tekniken och priserna sjunker fort. Detta dokument innehåller bara mina personliga åsikter. Prata gärna med några andra navigator-ägare innan du slår till och köper din egen!

Vad skall du använda GPS-navigatören till?

En GPS-navigator för MC har två huvudsakliga användningsområden:

- **Att hitta snabbaste vägen till en bestämd adress** utan hänsyn till vägvalet. I detta fall utnyttjar man ofta navigatörens inbyggda ruttberäkning och guidning via röst och/eller textmeddelanden. Fungerar utmärkt på stora vägar och i städer. Så brukar man använda GPS:en i bilen.
- **Att följa en i förväg uppgjord rutt.** Rutten skapats i en PC för att sedan laddats upp till navigatören. Här handlar det oftast om att köra på en så trevlig väg som möjligt och undvika motorvägar, städer, etc. I detta fall fungerar navigatören mest som en rörlig karta och den inbyggda ruttberäkningen utnyttjas sällan.

Garmin MapSource ruttplaneringsprogram på PC

Vad kännetecknar en bra MC-navigatör?

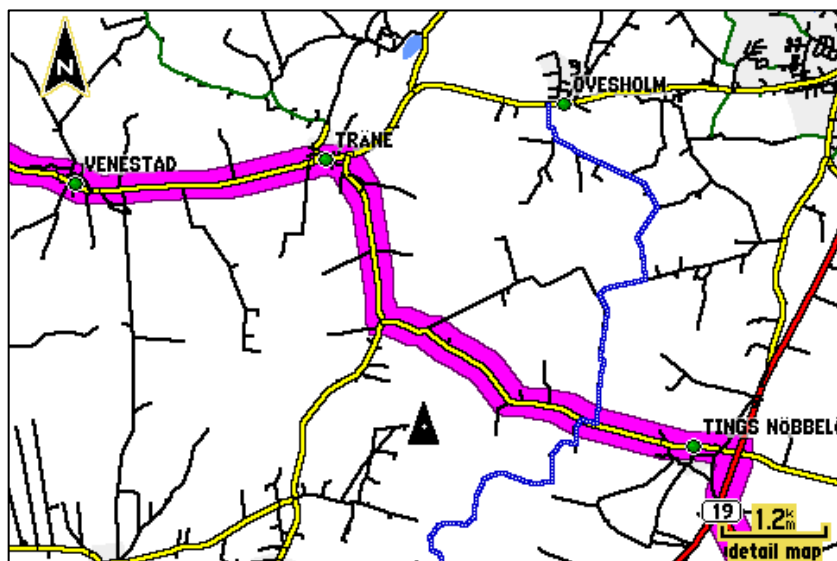
En GPS är en dator med inbyggd GPS-mottagare som kan räkna ut var den befinner sig med en precision på några få meter. Kombinerar det med en inbyggd karta med inritad rutt och du har en navigatör.

Navigatören bör ha en **ruttbar karta** inklusive de allra minsta vägarna. Med ruttbar menas att GPS'en själv skall kunna leta upp lämpligaste väg mellan två punkter. Garmins ruttbara vägmata heter **City Navigator Europe** och täcker hela Europa. Topografiska kartor, ofta inte ruttbara, kan köpas till för olika regioner. T ex **Friluftskartan Pro v2** över Sverige.

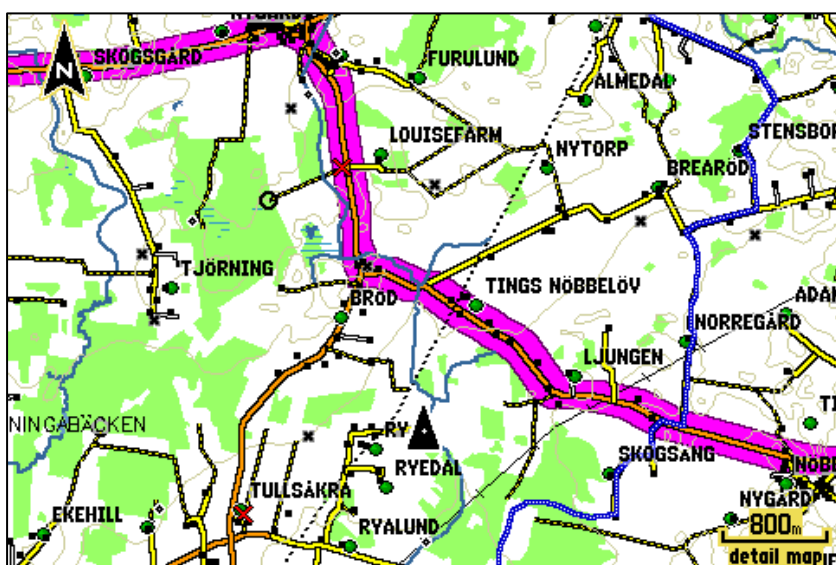
Ruttplaneringsprogram på PC är viktigt så att man i förväg kan skapa rutter på exakt de vägar man vill köra, kan importera rutter från Internet, kan utbyta favoritvägar med kompisar, etc. Möjlighet att tanka upp i förväg skapade

rutter, spår och waypoints finns inte på alla navigatörer. T ex saknar många som är avsedda för bilbruk detta och de är därför inte bästa val för MC. Alla navigatörer kan hitta närmaste väg till en viss punkt men det är bara de med ruttplanering på PC som kan följa favoritvägen. Till Garmins MC-GPS'er medföljer ruttplaneringsprogrammen **MapSource** och **BaseCamp**. Men man kan även ruttplanera med **Google Earth** och **Google Maps**.

Naturligtvis måste navigatören även i övrigt vara lämplig för MC-bruk med en bildskärm läsbar i solsken, tangenter som kan manövreras med handskar på, vattentät, stöttålig, MC-fäste, strömförsörjning, etc.

City Navigator på 278. En rutt och ett spår

Friluftskartan Pro på 278. Topografisk men inte ruttbar

Den som mest kör i stan och på större vägar och är mest intresserad av att hitta fram till målet kan egentligen ha vilken bil-GPS som helst. Titta i första hand på den prisvärda **Garmin Nüvi 500** och **Garmin Nüvi 550**.

Den som älskar att köra på kurviga asfaltvägar bör välja en GPS som är bra på att hantera rutter. Titta i första hand på **Garmin Zumo** serien.

Offroad- & äventyrsåkaren behöver ha en GPS som utöver rutter även kan lagra och tydligt visa spår för att kunna navigera även där kartan har brister. Dessutom bör GPS'en kunna visa en tydlig kartbild av omgivande terräng och kunna hantera topografiska kartor på ett bra sätt. Försök få tag i en begagnad **Garmin GPSMap 276C, 278** eller **478**.

Många nyare GPS:er har ett par allvarliga svagheter som gör dem till mindre bra val för en del MC åkare..

En är att den planerade ruten räknas om, dvs förstörs, när man avviker från den planerade ruten. För att en GPS skall vara bra till offroad & äventyr bör man kunna **stänga av automatisk ruttomräkning**. För den som i alla lägen följer den planerade ruten är dock detta inget stort problem. Ett extremfall är trampcykel. Eftersom cykelbanan ofta går 50-100 meter bredvid den ruttade vägen så kommer GPS:en att ständigt räkna om ruten vilket gör GPS:en i princip oanvändbar om inte ruttomräkning kan stängas av. Vid offroadkörning så är det vanligt att man tar alternativa stigar som inte finns med på kartan och den planerade ruten är mest ett huvudspår. Dvs den planerade ruten bör kunna visas oförändrad på skärmen så att man kan återvända till den när man så önskar.

En annan svaghet kan vara att kartbilden okontrollerat zoomas in och ut. Det gör att man inte av kartbilden kan bedöma om nästa sväng kommer om 3 eller 30 sekunder. En GPS kan vara en utmärkt co-driver som varnar för skarpa kurvor. Men bara om man kan **stänga av automatisk zoomning**.

En tredje vanlig svaghet på nyare GPS:er är att detaljer som mindre vägar, hus, bensinmackar, bankomater, mm försvinner från kartbilden vid utzoomning. Inte alls bra varken för offroadåkaren som vill hitta en alternativ väg förbi ett nedfallet träd eller för den som håller på att få soppatorsk mitt i storstan.

Mer om kartor

Garmins vägkartor heter **City Navigator Europe**. Versionsbeteckningen på Garmins kartor är lite lustig. Den som såldes 2010 hette "2011" och var baserad på vägnätet från 2009.

Observera att vissa av Garmins modeller säljs inklusive karta, andra säljs helt utan karta.

För den som håller sig till det allmänna vägnätet räcker **City Navigator Europe** mycket bra. Offroadåkaren kan gärna komplettera med den topografiska **Friluftskartan Pro v2** som även täcker in många stigar och hyggesvägar. *Fri Pro v2* över Sverige är uppdelad i fyra områden och kostar c:a 1800 kr per område.

Några exempel på GPS:er för MC-bruk

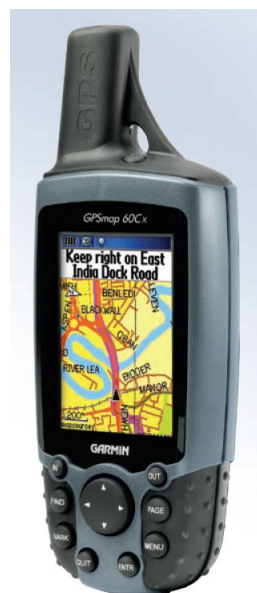
Garmin Nüvi 500 och Nüvi 550

En vattenskyddad bil-GPS. Endast Nordenkarta ingår till 500 medan hela Europakartan följer med till 550. Ruttplaneringsprogram för PC medföljer inte. Men det går att ladda upp både rutter och intressepunkter så den fungerar även för att guida längs favoritvägen. Ett problem är att den valda ruten räknas om, dvs "förstörs", vid minsta avvikelse. Å andra sidan så kan då originalruten enkelt startas om så vid normal landsvägsåka är detta inget stort problem. En annan nackdel är att autozoom inte kan stängas av, dvs Nüvi ändrar kartans skala på ett okontrollerbart sätt. Dessutom så försvinner småvägarna från kartbilden vid utzoomning vilket ger sämre överblick över alternativa vägar. Men den är mycket prisvärd vilket gör att den ändå kan vara ett alternativ för den som har begränsade resurser eller om man inte tycker att en detaljerad kartbild är viktig. Topografiska kartor fungerar annars OK. Pris c:a 2400 kr för 500 respektive c:a 2800 kr för 550. Kostnad för MC-fäste tillkommer.

Garmin GPSMap 60Cx

Finns även med inbyggd kompass & höjdmätare och heter då 60CSx. Har microSD minneskort som rymmer "obegränsat" med kartor. Bra val för den som även cyklar eller fjällvandrar eftersom den är kompakt och går 18 timmar på ett par små standardbatterier. Lagrar alla rutter i "off-road" format (raka streck) och räknar om till "vägrutt" (följer vägarna) vid aktivering vilket ställer krav på många viapunkter i upptankade rutter för att säkerställa ruttarna. Förutom 50 vanliga rutter så kan man ladda in 20 spår att köra efter i områden med dåligt kartunderlag. Kan logga oändligt långa körningar direkt på SD-kortet. Bra GPS-mottagare gör att den nästan aldrig tappar kontakten med satelliterna. Pris c:a 4500 kr inkl bilmonteringssats, europakarta, MC-hållare och 4 GB kartminne. Relativt liten skärm, 160x240, som ger begränsad överblick. Likväl är den ett bra val inte minst för offroad och äventyr. En strömsnål konstruktion innebär att skärmen är relativt ljussvag och att processorn är relativt långsam. Tyvärr kan den inte ge talade körinstruktioner.

Garmin eTrex Legend HCx och Garmin eTrex Vista HCx

Ett lite mer kompakt alternativ till 60Cx. Skärmpupplösning 176x220. Högkänslig mottagare och bra hantering av spår. Lång batteritid, 25 timmar, gör att man slipper elanslutning. Kan ej ge talade körinstruktioner. Kostar c:a 3500 kr inkl europakarta, MC-fäste och 2 GB kartminne.

Garmin GPSMap 278

Ett bra val för den som har både MC & segelbåt. Snabb processor, stor, högupplöst och ljusstark skärm, 480x320, som ger en utmärkt överblick över vägnätet. Bra inställbart användargränssnitt och inbyggt batteri. Har rymligt minne för rutter, spår & waypoints. Förutom 50 vanliga vägrutter så kan man ladda in 15 spår att köra efter i områden med dåligt kartunderlag. Har hela europakartan förinstallerad. Uttag för extra minneskort för t ex sjökort eller topografiska kartor. Outstanding för grusbus och äventyrsåka trots att den är försedd med en äldre och mindre känslig GPS-mottagare. Samantaget *överlägset bästa MC-GPS för offroad!* För bilbruk är den inte bästa val eftersom den inte har pekskärm och det är rätt omständigt att knappa in adresser. Tillverkas inte längre. Bör gå att få tag begagnad för runt 7000 kr. Alternativt kan man köpa en beg 478 från USA och byta ut den förinstallerade USA-kartan mot en Europakarta. Men för att göra det måste man vara lite "datorhacker". Räkna i alla händelser med kostnader för att aktualisera kartan.

Garmin GPSMap 276C

Identisk med 278 utom två viktiga skillnader. Den saknar inbyggt kartminne och därmed förinstallerad karta. Den saknar även möjlighet att ladda upp intressepunkter, t ex fartkameror. Finns ej ny men kan hittas på eBay för runt 5000 kr. 278 må vara bättre men till rätt pris är 276C ett mycket bra begagnatköp eftersom den i praktiken fungerar nästan lika bra som 278. Exemplar tillverkade 2006 och senare har en mer ljusstark skärm än äldre enheter. Viktigt att det vid köp följer med ett Garmin special minneskort på 512 MB eftersom det kostar runt 80\$ och måste köpas från USA.

Garmin Zumo 550

Lättanvänd, robust, inbyggt batteri och bra GPS-mottagare. Bra fästen för både bil och MC ingår. Smidigt användargränssnitt via pekskärm men som tyvärr inte kan anpassas till egna önskemål. Kan lagra oändligt många rutter och spår på SD-kort som importerats till Zumons minne vid behov. Spåren konverteras därvid till rutter vilket i praktiken fungerar bra. Har även en del andra finesser som gör att den passar bra för långtouring typ Nordkap-Gibraltar liksom på långresan med bilen. Skärmen är ljusstark, tydlig och lättläst. Tyvärr är kartbilden inte detaljrik och begränsad till 320x200 pixel vilket är en stor svaghet vid offroadbruk. Pris c:a 6000 kr inkl extraminne, karta, bilfäste mm. Se även

http://resmark.se/gps/rec_zumo_278.pdf

Garmin Zumo 660

Lik Z550 i funktionen men med större och mer högupplöst skärm. Helt klart marknadens bästa MC-GPS för dom som håller sig på asfaltvägar. Dessutom en mycket bra bil-GPS. Funkar även för offroad och äventyr men är inte bästa val för det främst eftersom att småvägar inte visas vid utzoomning. Tyvärr fungerar inte topografiska kartor bra på Z660. Pris c:a 5000 kr inkl karta, MC-fäste mm. Se även http://resmark.se/gps/rec_zumo660.pdf

Garmin Zumo 220

Klart mest prisvärda i Zumo serien. Dessutom den som är bäst av dagens modeller för offroadåka. I originalskick är inbyggda kartan i princip oläsbar men det går att fixa till. Topografiska kartor fungerar utmärkt och småvägar visas även vid utzooming. Kan tyvärr inte hantera spår men även det går att komma runt. Pris c:a 3300 kr inkl karta, MC-fäste mm. Största nackdel är att den, liksom övriga Zumo, i vissa lägen täcker över ruttlinjen med en gräslig massa bruna flaggor. Se även <http://resmark.se/gps/z220.pdf>

Garmin GPSMap 620

Vattenskyddad och funkar helt OK i bil men tyvärr så kan man inte stänga av automatisk ruttomräkning varför den förstör den planerade ruten vid minsta avvikelse. Synd! Med sin grymt bra skärm på 480x800 hade den annars varit marknadens bästa MC-GPS! Kostar c:a 8000 kr inkl karta. MC-fäste tillkommer.

TomTom Rider 3 Pro

Fungerar ungefär som en vanlig bil-GPS. Ett enklare ruttplaneringsprogram för PC medföljer och ruttplanering kan även ske med fristående programvaror. Eftersom man inte enkelt kan importera Garmins rutter så kan den i första hand bara rekommenderas för den som vet med sig att han sällan utbyter rutter med kompisarna. Å andra sidan så är arkitekturen öppen och för datornörden finns en hel del hjälpprogram att tanka hem från webben. Rider kostar c:a 3500 kr inkl europakarta, MC-fäste och intercom till hjälmen.

